

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р **Бойко Герчев Белегов**,
преподавател в катедра „История и археология“,
Философско-исторически факултет
на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“
на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академична длъжност „доцент“
в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

по област на висшето образование	2. Хуманитарни науки
професионално направление	2.2 История и археология
научна специалност	Нова и най-нова обща история - История на религиите

В конкурса за „доцент“, обявен в ДВ, бр.46 от 09.06.2017 г. и в интернет-страница на ПУ „Паисий Хилендарски“ за нуждите на катедра „История и археология“ към Философско-исторически факултет като кандидат участва гл. асистент д-р Пламен Василев Славов от катедра „История и археология“ към Философско-историческия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Със заповед № РЗЗ-4364 от 08.09 2017 г. на Ректора на ПУ „Паисий Хилендарски“ съм определен за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“, обявен за нуждите на катедра „История и археология“ към Философско-историческия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“. За участие в обявения конкурс документи е подал единствения кандидат гл. асистент д-р Пламен Славов.

Представените ми материали за становище относно придобиването на академичната длъжност „доцент“ на гл. ас. д-р Пламен Василев Славов са съобразени с изискванията на ЗРАСРБ и правилника на ПУ „Паисий Хилендарски“ за прилагане на ЗРАСРБ.

Гл. асистент д-р Пламен Славов завършва специалност история във Великотърновския университет „Св.Св. Кирил и Методий“. От 1988 до 1991 г. е редовен аспирант в Института по религиознание на Академията за обществени науки – Москва. През 1991 г. успешно защитава дисертационния си труд на тема „Особености на религиозността в семейството на българите-мюсюлмани“. От 2005 г. е преподавател във Философско-историческия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“, катедра „История и археология“. Той е атрактивен лектор и задълбочен изследовател в областта на етнорелигиозните проблеми като важен аспект на националната сигурност.

Освен това кандидатът активно участва в работата на катедрата, изготвянето на научната документация, акредитационни процедури и др.

Гл. ас. д-р Пл. Славов се отличава и със своята активна обществена дейност. Отличното познаване на проблемите на етнорелигиозните отношения са една от основните причини да бъде председател на Парламентарната комисия по вероизповеданията (в 42-то Народно събрание), член на Комисията за защита от дискриминация, на Постоянната комисия по образование и наука (38, 40 и 42 НС) и на Постоянната комисия по правата на човека и вероизповеданията (38 и 40 НС). Като народен представител в 40-то и 42-то НС е постоянен член на Интерпарламентарната православна асамблея.

Преподавателската работа и научните интереси на гл. ас. д-р Пл. Славов са насочени в областта на: история на религиите; ислям и християнство в българските земи в България, на Балканите и в света; религиозни и етнически отношения и процеси в България; религиозен фундаментализъм и съвременен тероризъм, културно-историческо наследство и религиозен туризъм. Рецензент е на учебните помагала „Специализирани видове туризъм“ и „Религиозен туризъм“. Участник е в три научни проекта.

Научните трудове на гл. ас. д-р Пламен Василев Славов включват 2 монографии, 2 студии, 12 статии и научни съобщения. Видно е, че представената научна продукция отговаря на съвкупността от критерии и показатели за заемането на академичната длъжност „доцент“.

Относно процедурата за заеманата академична длъжност „доцент“ д-р Пл. Славов е представил авторски хабилитационен труд, озаглавен „Историческа традиция и съвременни реалии на православното подвижничество и поклонничество от Русия в Света Гора (XVIII-XXI в.). Той е посветен на един слабо познат и малко разработван проблем. Изследването се състои от увод, три глави, заключение и библиография. В хронологичен план се проследява възникването, историческото развитие и съвременните измерения на православното подвижничество и поклонничество от Русия в Света Гора.

В първа глава „Формирането и утвърждаването на Света Гора като център на православното подвижничество и поклонничество“ авторът разглежда формирането на Света Гора като център на православното подвижничество и поклонничество. Проследено е зараждането на контактите на руските християни със Света Гора, появата на първите руски обители. Прекъснатите връзки вследствие на татаро-монголското владичество са възстановени по времето на основаването и стабилизирането на Московското царство (XV-XVI в.).

Във втора глава е проследено православно подвижничество и поклонничество от Русия в Света Гора през XVIII-XX в. От края на XVII в. активните връзки на Русия с Атон отново са прекъснати. Причините за това, според Пл. Славов, са руско-турските войни и провежданата политика на руските власти за секуларизация в културата и бита. Пантелеймоновският манастир запада и запустява. През втората половина на XIX в. руското правителство изменя отношението към съотечествениците си на Света Гора, на които започват да оказват покровителство членовете на императорското семейство (с.64). Към 1912 г. Света Гора по националния си състав изгубва своята изначална преобладаваща гръцка характеристика. От близо 10 хиляди светогорци половината са руснаци, около 4 хиляди са гърци, а останалите са българи, сърби, грузинци и други, твърди авторът (с.83).

В трета глава се разкриват съвременните реалии на православно подвижничество и поклонничество от Русия в Света Гора. Първата световна война и революцията през 1917 г. прекъсват историческите връзки на Света Гора с Русия. Атон е далече от революционния терор, от изземването на църковните ценности, но тези събития влияят на руската светогорска община по най-непосредствен начин, констатира авторът. От края на Втората световна война започва борба на Руската православна църква за съхраняване на руското присъствие в Атон. През 1963 г. по случай честването на 1000 годишнината от основаването от преподобния Атанасий Атонски на Великата лавра, се предприемат нови стъпки за възстановяване на връзките му Руската църква и Света Гора (с.111). От 90-те години на XX в. се възраждат загубените традиции на православно руско поклонничество. Поклонниците получават възможност свободно да пътуват до Света Гора, да посещават нейните манастири и да пребивават там, заключава Пл. Славов.

Представеният хабилитационен труд е доказателство за научните постижения на д-р Пламен Славов. Проличава отличното познаване на съществуващата специализирана научна литература и най-важното, умението да се анализират достъпните документи.

На проблемите свързани с поклонничеството в исляма са посветени монографията „Поклонничеството в исляма – история и съвременни измерения, студиите „Мека и Медина в свещената история на исляма“ „Поклонничеството в съвременния ислям – между традицията и сигурността“, статиите „Догматичното и историческото начало на поклонничеството в исляма съгласно Свещеното писание и Традицията“, „Поклонничеството в исляма – история и съвременни измерения“.

Друг кръг от проблеми, залегнали в научната продукция на д-р Пл. Славов са: етноконфесионалните отношения в България; ролята на православието и на Българската православна църква за отстояване културно-

историческата идентичност на българската общност; религиозната толерантност и съвременното българско законодателство; отношенията между българската държава и българската православна църква; особености на религиозността у българите мюсюлмани в Средните Родопи. Тази проблематика е залегнала в публикуваните научни статии и съобщения, някои от тях издадени в чужбина.

Научни приноси: Кандидатът в конкурса е представил достатъчен брой научни трудове, публикувани след материалите, които са използвани при защитата на ОНС „доктор“. В работите на кандидата има оригинални научни и приложни приноси, които са получили научно признание като представителна част от тях са публикувани в приложените изследвания. Приносен момент е амбицията на автора да формулира собствено мнение по представените проблеми. Научните и теоретични постановки са намерили практическа реализация в академичните лекционни курсове, в научните проекти и участието в редица международни и национални конференции и прояви. Отзивите на студентите за преподавателската работа на гл. ас. д-р Пл. Славов са изцяло положителни. Научната и преподавателска квалификация на д-р Пл. Славов е несъмнена.

Документите и материалите, представени от кандидата Пламен Василев Славов отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни и приложни приноси, намирам за основателно и с пълна убеденост давам своята положителна оценка и препоръчвам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Академичния съвет на ПУ „Паисий Хилендарски“ за избор на гл.ас. д-р Пламен Василев Славов на академичната длъжност „доцент“ в ПУ „Паисий Хилендарски“ по професионално направление 2.2 История и археология; научна специалност Нова и най-нова обща история - История на религиите.

10.11.2017 г.

гр. Пловдив

Изготвил становището:

(доц. д-р Бойко Белегов)